

V 9
4835

7. 189. Georg
Lehmann, De Indulgentiarum papalium
vanitate.
Dk. 188^a
Blk. 188^a
35

1680

Ad

ORATIONEM

De

INDULGENTIIS PAPALIBUS,

Quæ ante CLXIII. annos

B. LUTHERO ansam Reformationis
dederunt,

*In ipso REFORMATIONIS Festo,
crastino die,*

post finita sacra matutina, in æde Paulinâ,
volente DEO,

habendam,

Ultriusq; Reipubl. Proceres

ACADEMIÆQUE CIVES

eâ, quâ par est, humanitate
invitat

LIPSIENSIS ACADEMIÆ RECTOR.

Vando de Indulgentiis papalibus, ad recolen-
dam memoriam Reformationis, hoc calami-
tosissimo pestis tempore in Ecclesiis nostris
docetur, recordamur non immeritò partim di-
vinæ Indulgentiæ ac Bonitatis, cujus beneficio
exoptatissimâ felicitate hæctenus floruimus, partim nostræ in-
firmitatis nostrorumque criminum, quibus & genio plus, quàm
par fuit, indulsumus, & eos, quos vel natura, vel voluntas divi-
na nobis conciliavit, præpostero penitus amore profecuti su-
mus. Nam si, ut æquidem decet, malorum, quibus premimur,
pœnarumque, quas luimus, originem ac causam scrutamur,
quid, quæso, ex peccatis delictisque nostris prius se offert, quàm
illa soluta vivendi ratio, quâ cuilibet fere, quod libuit, licuit,
quâ omnis generis vitia impunita abière, quâ denique cor-
pori studentes, ejusque curis abrepti, Supremi Numinis indul-
gentiam ac *μακροθυμίαν* (Rom. II, 4. II. Pet. III, 15.) pessime ha-
buimus? Hæc illa est mollis ac delicata omnes hierarchicos
status pervadens ac corrumpens permissio, cui nomen *indul-*
gentiæ propriè ac primariò competit. Hanc olim in Cha-
rillo, Senatore Spartano, Collega Archidamidas reprehendit,
cùm ad impudentes laudum præcones conversus diceret:
quî verò probus sit Charillus, quî ne perversis quidem est infe-
stus? Eandem culpam Nerva, princeps cætera optimus, incur-
risse à Plutarcho memoratur, ita quidem, ut vir consularis ad
populum publicè de ipso diceret, *malum esse sub Nervâ vivere,*
quia

quia nihil pejus sit eo, qui omnia permetteret, nihil prohiberet.
Mitto aliorum exempla, qui, cum magistratus personam gere-
rent, manifestorum criminum reos sæpè absolverunt? Mitto
& bellicos duces, quorum in castigandis militibus mollities
quàm exitiosa fuerit, historiæ testantur. Habet verò in Ec-
clesiastico quoque statu locum indulgentiæ crimen, quod fa-
cillimè incurrunt Prophetæ & Doctores, cum ad populi gre-
gisque, cui præficiuntur, enormia facinora obmutescunt. Hoc
quàm sit capitale, quantoque studio fugiendum sacræ literæ
passim docent, graviter monentes, ne quis Doctor tacendo
conniveat, & canes mutos ac elingues vocantes illos, (Es. LVI.
v. II.) qui os obturari sibi patiantur. Jam & in Oeconomicâ
disciplinâ haud parum vitii liberior concessio, laxiorque li-
centia habet. Quod, ut omittamus, quæ ex profanâ historiâ
peti confirmationis loco possunt, vel solo summi Israelitarum
Sacerdotis exemplo patet, qui, cum remissius filios petulantes
castigaret, pœnam sat gravem meruit, I. Sam. II, 27. seq. c. IV.
v. 18. seq. Omnis ista indulgentia, quæ hæcenus inter nos pas-
sim obtinuit, ad iram supremum Numen provocavit, ejusque
indulgentiam læsit, quâ nobis peccatoribus spatium ac tem-
pus pœnitentiæ agenda offerens, lento gradu ad vindictam
& ultionem procescit. Hæc enim Longanimitatis Divinæ,
à quâ DEUS indulgens dicitur, ratio, hic mos est, ut aliquandiu
quidem peccatorem toleret, imò & sæpenumerò eidem bene-
faciat, tandem verò, si concessum gratiæ tempus dimittatur,
severæ ultioni cedat. (Ps. VII, 12. seq. Prov. I, 26.) Non necesse
est, ut DEUS, quantum potest, quovis tempore quemcunque
peccatorem puniat; gloriæ tamen divinæ vindicatio ac pecca-
ti pœna, cum justitiæ demonstratio sit, negligi penitus ac omit-
ti nequit. Alia autem indulgentia Divina, hoc tempore ma-
ximè nobis necessaria, in sacris literis exhibetur, cui indul-
gentiæ istæ papales, quæ superiori seculo reformandi ansam

ecolen-
calami-
nostris
rtim di-
beneficio
stræ in-
s, quàm
as divi-
cuti su-
mimur,
itamur,
quam
licuit,
ve cor-
s indul-
ime ha-
rchicos
n indul-
n Cha-
hendit,
diceret:
est infe-
s, incur-
laris ad
vivere,
quia

Ad. 13.

Beato Luthero præbuerunt, similes dicuntur, sed reverà sunt
dissimillimæ. Primum ipsa ortum à Misericordiâ divinâ du-
xit, quâ DEUS, miseras nostras ex peccatis contractas intu-
ens, motus est, ut totius generis humani, æternæ damnationis
pœnarumque omnium rei, rationem habere decreverit (Jer.
III, 12. Ez. XXXV, 6.). Unde τὸ θεοπροφασειν de ipso usurpatur
Act. XII, 18. Conf. Sap. XII, 18. Quandoquidem verò essenti-
alis ejus justitia, quæ absolutam peccatorum condonatio-
nem, absque ullâ compensatione, qualem Sociniani fingunt,
& ferè fundamenti loco dogmatibus suis substernunt, non
admisit, de mediatore cogitandum fuit, qui pro nobis lueret,
efficeretque, ut indulgere, hoc est, veniam concedere, debita
remittere, obligationem relaxare divina Benignitas posset.
CHRISTUS igitur Servator noster pro nobis sese dando, mor-
tem ipsam omnesque cruciatus subeundo, iram Patris placavit,
& ita unicus Indulgentiarum fons, veniæque largitor factus
est. Promulgavit enim, postquam iste Mediator se interposuerat,
plenissimas peccatorum indulgentias in verbo suo DEUS, easque
abundantissimè promisit se collaturum omnibus, qui verà fide,
tanquam instrumento apprehensionis, sine quâ frustrà omnis
indulgentia offertur, fuerint instructi. Hæc illa indulgentia,
hæc illa libertas est, quæ Es. LXI. i. captivis prædicatur,
hæc illa gratia, quâ Angelus faciei credentes redemisse
Es. LXIII, 9. dicitur. Huic si papales indulgentiæ responderent,
sique ejus essent annunciatio, non equidem ullo pacto à nobis
rejicerentur. Sed aliud longè apparet, quando ad lydium veritatis
lapidem has examinamus. Nam, quemadmodum infinito CHRISTI
merito nostras satisfactiones, in consequendâ æternâ beatitudine,
ad latus ponere non dubitant; ita biblicas salvificasque
indulgentias, quasi ipsæ incompletæ & parum sufficientes
sunt, per suas illas à Pontifice Romano nummis impetrandas
supplere & perficere

cere conantur. Ita enim Costerus Enchir. cap. II. aliique recentiores Jesuitæ manifestè asserunt, *pœnas temporales, quæ post peccatorum remissionem, nostramque cum DEO reconciliationem relinqvantur, per opera satisfactoria compensandas esse; eorum verò operum relaxationem quandoq; ob rationabiles causas fieri, quæ sit Indulgentia illa Ecclesiastica.* Sed brevis hæc sententia tot penè errores, quot verba, habet. Nam si quæramus, quasnam temporales pœnas hîc Pontificii intelligant? plerisque statim aqua hæret, & anxii, quò se vertant, nesciunt. Infernales pœnas æternosque cruciatus potestate Papæ ipsi eximunt, & solo Christi sanguine expiari agnoscunt. Per indulgentias porrò peccati originalis pœnas, naturalium virium corruptionem, passiones mortalis corporis & hujus vitæ miseras remitti aut tolli non posse in solis mensâ pòsitum videtur. Quin imò Ecclesiasticæ quoque, vel Seculares pœnæ, à jure humano institutæ, locum habere nequeunt, quoniam ea temporalis pœna, de quâ hîc sermo est, justitiæ DEI, ipsis Pontificiis fauentibus, debetur. Explicat tamen Bellarminus, l. 2. de indulg. cap. 1. & cap. 13. quas pœnas per indulgentias tolli posse autumet, videlicet *eas, quas homines in foro secreto & pœnitentia cum in hoc, tum in futuro seculo debeant, hoc est quas partim ipsi ad luenda delicta vel spontè subeant, vel à prelato injunctas ferant; partim anima ipsorum post hanc vitam in purgatorio sustinere necesse habeat.* At enim verò si quàm vanæ sunt, de quibus Cardinalis loquitur, pœnæ, tam vanæ quoque sunt indulgentiæ, facili quidem negotio tota illa Pontificiorum doctrina rejicietur. Nam quod ad carnis mortificationes, vel proprio motu, vel jussu superiorum suscipiendas, attinet, quamvis illæ, quatenus huc diriguntur, ut precati aliisque pietatis operibus vacare diligentius possis, improbandæ non sint, tamen prout

prout cum opinione satisfactionis cujusdam DEO exhibendæ fiunt, suo merito, præeuntibus ipsis sacris literis, damnantur. Equidem prisca Ecclesiæ annales habent, Canonicas quasdam Pœnitentias à Confessario injunctas peccatoribus enormi ac notorio facinore se maculantibus fuisse; verum istiusmodi operibus non DEO, infinite læso, & infinitam eapropter compensationem exigenti, sed Ecclesiæ, in cujus scandalum crimina publicè perpetrata cessarent, satisfieri credebatur, uti latius ex Sozomeno, Eusebio, aliisque, Chemnitius Exam. Conc. Trident. part. 4. pag. 65. seq. deducit. Purgatorium quod concernit, id, cum jamdiu ab Orthodoxis exustum sit, nihil præsidii papalibus indulgentiis præbere potest. Non nisi duos animarum, ubi à corporibus solutæ sunt, status, nec plura, quàm duo, hominum genera scriptura novit. Apostolus, dum 1. Thess. IV. 16. seq. piè defunctorum conditionem exponit, nullo verbo purgatorii ignis meminit. Et, cum ex purgatorio redemptionem Papistæ sperent, Paulus 2. Cor. VI. 2. è contra omne salutis ac veniæ tempus mundanæ vitæ terminis circumscribit. Sed hæc aliàs uberius discussa sunt; Ad Costerum revertimur, in cujus verbis porrò reprehendendum est, *quod satisfactoria opera ab homine mortali, sive pro culpâ, sive pro pœnâ, Supremo Numini præstari posse pronuntiavit.* Impudens os, quod sic disertè Sacris literis & Spiritui S. contradicit! Quàm manca enim sint & imperfecta opera, quæ à renatis etiam proficiscuntur, Esaias clarè proposuit, menstruato panno universam justitiam nostram comparans, LXIV. vers. 6. Et certè, si pro temporalibus pœnis ac castigationibus ullâ ex parte satisfieri à sanctis DEO posset, cur Daniel, liberationem ex captivitate Babylonicâ impetraturus, non opera sua, sed solam misericordiam divinam allegasset, dicens: *Non in justificationibus nostris,*

nostris, sed in miserationibus tuis multis, IX. 10? Insu-
per si quis mentis suæ compos infinitam DEI sanctitatem,
quæ peccatis læditur, cum naturali nostrâ infirmitate, Deiq;
in nos eminens Dominium cum nostra imperfectione con-
ferat, omnis satisfactionis opinio statim dilabetur, & obver-
sabitur menti Servatoris effatum: *Cum feceritis omnia, quæ
præcepta sunt vobis, dicite: δῆλοι ἀχρεῖοὶ ἐσμεν, servi inutiles
sumus, Luc. XVII, v. 10.* Dato autem, non concessio, operi-
bus nostris satisfieri vel pro peccatis vel pro pœnis saltem
temporalibus justitiæ divinæ posse, nondum tamen, quod
hinc pro Papalibus indulgentiis Costerus concludit, satis fir-
mum est? Neq; enim ejus relaxationis, quâ canonicæ satisfac-
tiones veteris Ecclesiæ sæpius imminuebantur, eadem ratio
fuit, quæ nunc pontificiarū indulgentiarū est, quamvis id Ro-
manæ Curie Patroni, ad faciendum Lectoribus fucum,
unanimitè ferè asserant. Legimus, quod in primævâ Ec-
clesiâ peccatores enormiter & cum scandalo piorum contra
conscientiam delinquentes publicam mulctam subire, resi-
piscientiam suam Ecclesiæ approbare ipsiq; satisfacere de-
buerint. Quo nomine quinque pœnitentiæ gradibus tem-
pus restitutionis excommunicatorum Gregorius Neocæsari-
ensis divisisse perhibetur, quorum primus fuerit *πενήκων-
σις*; alter *ἀκρῆσις*; tertius *ὑπόπρωσις*; tum quartus *σύσις*;
denique quintus *μέθεξις*. Sed istius ordinariæ lapsorum viæ
ad Ecclesiam factum est nonnunquam compendium, cum
infallibilia seriæ pœnitentiæ testimonia se prodidere, idque
est Indulgentia Ecclesiastica. Hæc verò à Papali-
bus indulgentiis multum discrepat. Nam sicuti Canoni-
cæ Satisfactiones, ut suprâ monuimus, non DEO, sed Ec-
clesiæ, eam imprimis ob causam, ne istis temporibus, in
quæ accerbissimæ Christianorum præsecutiones incide-
bant, nimius foret deficientium numerus, præstabantur;
ita

ita relaxatio quoque neutiquam talis erat, qualem hodiè
Romani Cleri Caput exercet. Dispensat enim Papa ac
remittit satisfactiones non hominibus, sed DEO, ut ex Co-
stero audivimus, debitas, & quidem tunc demum, cum sa-
cerdenarius in arcâ tinnit. Sed ista ulterius persequetur
solennitatem festi Reformationis pro more celebraturus
Clarissimus Dn. M. GEORGIUS HENRICUS LEH-
MANNUS SS. Theolog. Studiosus, quando indulgenti-
arum papalium incunabula, juventutem, & senectam depon-
tanam brevi oratione die crastinâ, volente DEO, post fini-
ta sacra matutina in templo Academico proponet. Cui
actui, ut vestrâ præsentia, Utriusque Reipubl. Proceres Am-
plissimi, lucem ac splendorem fœnerari, & Divinæ Bonitati
debitas gratias nobiscum agere dignemini, eâ, quâ par est,
humanitate rogamus, studia nostra & officia quovis tempore
promptè exhibenda vicissim offerentes. PP. nudius tertius
Calendas Novembris, A. cIo Ioc LXXX.

Typis CHRISTOPHORI GUNTHERI.

n hodie
Papa ac
ex Co-
cum fa-
equetur
raturus
LEH-
algenti-
depon-
ost fini-
. Cui
es Am-
Bonitati
par est,
empore
tertius

ULB Halle 3
004 969 669

f

V077

exoptatissima i
 firmitatis nostr
 par fuit, indul
 na nobis conci
 mus. Nam si,
 pœnarumqve,
 quid, quæso, ex
 illa soluta vive
 quâ omnis ge
 pori studentes,
 gentiam ac ma
 buimus? Hæc
 status pervade
 gentia propriè
 rillo, Senatore
 cùm ad impu
 qui verò probe
 stus? Eandem
 risse à Plutarch
 populum pub.

d recolent
 oc calami
 esis nostris
 partim di
 s beneficio
 nostræ in
 plus, quàm
 untas divi
 osecuti su
 oremimur,
 scrutamur,
 fert, quam
 uit, licuit,
 niqve cor
 inis indul
 essione ha
 erarchicos
 nen indul
 n in Cha
 prehendit,
 is diceret:
 m est infe
 nus, incur
 nsularis ad
 rvâ vivere,
 quia

